

**На основу члана 8. став 6. Закона о ветеринарству („Службени гласник РС”, број 91/05),
Министар пољопривреде, шумарства и водопривреде, доноси**

**ПРАВИЛНИК
О УСЛОВИМА У ПОГЛЕДУ ОБЈЕКТА, ОПРЕМЕ И СРЕДСТАВА ЗА
РАД, КАО И О УСЛОВИМА У ПОГЛЕДУ СТРУЧНОГ КАДРА КОЈЕ МОРА
ДА ИСПУЊАВА ЦЕНТАР ЗА РЕПРОДУКЦИЈУ ЖИВОТИЊА И
ВЕШТАЧКО ОСЕМЕЊАВАЊЕ**

НАПОМЕНА: Правилник је објављен у "Службеном гласнику" РС бр: 8/08

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником ближе се прописују услови у погледу објекта, просторија, опреме, средстава за рад и стручног кадра које мора да испуњава центар за репродукцију животиња и вештачко осемењавање (у даљем тексту: центар за репродукцију животиња), за обављање производње, складиштења и промета репродуктивног материјала.

Члан 2.

Поједини изрази, употребљени у овом правилнику, имају следеће значење:

- 1) репродуктивни материјал јесу семе за вештачко осемењавање, јајне ћелије и оплођене јајне ћелије;
- 2) приплодњаци су бикови, пастуви, нерастови, овнови и јарчеви.

Члан 3.

Центар за репродукцију животиња мора да се налази у ограђеном простору на посебној локацији, удаљеној најмање 200 метара од објекта у којем се држе друге животиње.

II. УСЛОВИ У ПОГЛЕДУ ОБЈЕКТА

Члан 4.

Центар за репродукцију животиња мора да има следеће објекте, и то:

- 1) за смештај запослених и пријем странака;
- 2) за смештај приплодњака;
- 3) за смештај кабасте и концентроване сточне хране;
- 4) за узимање семена;
- 5) за чување дубоко замрзнутог семена (депо, односно банка семена);
- 6) за лечење оболелих грла (стационар);

7) за новонабављене животиње (карантин).

Члан 5.

Објекти из члана 4. овог правилника морају:

- 1) да су изграђени од чврстог материјала;
- 2) да су подови и зидови од глатких површина и од водоотпорног материјала, који се може лако чистити и дезинфиковати;
- 3) да имају водовод и канализацију, као и систем за одводњавање отпадних вода који се улива у јавну канализацију;
- 4) да су прикључени на електричну мрежу;
- 5) да имају природну и вештачку осветљеност;
- 6) да имају рачунарску опрему за вођење евиденције о производњи и дистрибуцији семена, као и за процену генетске вредности приплодњака, резултата плодности и квалитета добијеног подмлатка на терену;
- 7) да имају картотеку приплодњака која се користи за производњу семена и контролисаног природног парења, као и за праћење природног парења у говедарству, свињарству, овчарству, козарству и коњарству.

III. УСЛОВИ У ПОГЛЕДУ ПРОСТОРИЈА

1. Објекат за смештај запослених и пријем странака

Члан 6.

Објекат за смештај запослених и пријем странака мора бити одвојен од објекта за смештај приплодњака и од објекта за производњу семена, са посебним улазом за запослене и за пријем странака.

Објекат за смештај запослених и пријем странака мора да има просторију за пресвлачење запослених са санитарним чвором, као и орманима за смештај гардеробе.

2. Објекат за смештај приплодњака

Члан 7.

Објекат за смештај приплодњака мора да има следеће просторије, и то:

- 1) за смештај грла, посебно пастува и бикова;
- 2) за одржавање приплодне кондиције приплодњака (шеталиште, рингишпил);
- 3) за купање и освежавање приплодњака.

На улазу у објекат из става 1. овог члана морају се налазити баријере за дезинфекцију.

Уз објекат из става 1. овог члана мора се налазити објекат за смештај кабасте и концентроване сточне хране, као и изграђено ђубриште, како за кабасти део тако и за течни део - осоку, које се треба стално износити, а обавезно два пута годишње.

3. Објекат за узимање семена

Члан 8.

Објекат за узимање семена мора бити површине 150-200 m², да је под кровом који штити од дејства сунца, ветра и кише како би се производња семена могла обављати без утицаја временских прилика.

У објекту из става 1. овог члана морају бити изграђени боксови за фиксирање фантома (фантом лутка или жива животиња) који се комплетно чисте после сваке серије узимања семена.

Објекат из става 1. овог члана мора да има заштитну металну ограду дуж зидова просторије. Ограда може бити округла са пречником цеви од 5-7 cm, висока 150 cm и на размаку цеви од 40 cm, док је размак између ограде и зида најмање 100 cm.

4. Објекат за чување дубоко замрзнутог семена (депо, односно банка семена)

Члан 9.

Објекат за чување дубоко замрзнутог семена мора да има:

- 1) просторију са контејнерима у којима се чува дубоко замрзнуто семе само једне врсте животиња, и то тако да се у једном контејнеру налази семе само од једне расе приплодњака, а у једном канистеру семе само једног приплодњака;
- 2) цистерну са течним азотом ради допуњавања контејнера са семеном;
- 3) просторију са радним столом за паковање семена за терен;
- 4) просторију са рачунаром за вођење података о стању депоа, односно банке семена и дистрибуцији семена.

5. Објекат за лечење оболелих грла (стационар)

Члан 10.

Објекат за лечење оболелих грла мора да има следеће просторије, и то:

- 1) за смештај ветеринара која је снабдевена топлом и хладном водом и санитарним чвором;
- 2) за смештај и чување лекова (медицинске витрине и фрижидер);
- 3) за смештај оболелих грла у боксове са водом за напајање;
- 4) за изђубравање и сакупљање осоке да не би дошло до мешања са осоком и ђубриштем здравих животиња.

6. Објекат за новонабављене животиње (карантин)

Члан 11.

Објекат за новонабављене животиње мора да има следеће просторије, и то:

- 1) за смештај ветеринара која је снабдевена апотеком и санитарним чвором;
- 2) за смештај радника у карантин са посебним делом за спавање, припрему хране и санитарним чвором;
- 3) за смештај грла у карантин са одвојеним простором за оболела грла;
- 4) за сакупљање стајњака и осоке;
- 5) за смештај кабасте и концентроване сточне хране за време трајања карантина;
- 6) за пресвлачење и дезинфекцију посетилаца.

Објекат из става 1. овог члана мора да буде удаљен најмање 200 метара од објекта за смештај приплодних грла.

IV. УСЛОВИ У ПОГЛЕДУ ОПРЕМЕ И СРЕДСТАВА ЗА РАД

Члан 12.

Центар за репродукцију животиња мора да има одређену опрему и средства за рад, и то у следећим просторијама:

1. Просторија за спремање вештачких вагина мора бити опремљена:

- 1) апаратом за суву стерилизацију спремљених вагина за текући дан;
- 2) лампом за стерилизацију ултраљубичастим зрацима;
- 3) витрином за чување стерилних резервних унутрашњих вагина;
- 4) одређеним бројем спољашњих и унутрашњих вагина;
- 5) одређеним бројем спермосабирача;
- 6) апаратом за влажну стерилизацију унутрашњих вагина.

2. Просторија за спремање разређивача мора бити опремљена:

- 1) медицинском витрином и фрижидером за чување ингредијената за разређивач (хемикалије, вода, јаја);
- 2) апотекарском, односно електронском вагом;
- 3) апаратом за суву стерилизацију стаклених посуда;
- 4) воденим купатилом за спремање и темперирање разређивача;
- 5) потребним бројем стаклених посуда за спремање разређивача;
- 6) електричном мешалицом за хомогенизацију разређивача.

3. Просторија за испитивање квалитета нативног и разређеног семена и обраду истог мора бити опремљена:

- 1) микроскопом са фаза контрастом;
- 2) фитоспектрометријским бројачима сперматозоида;
- 3) пХ метром;
- 4) воденим купатилом за темперирање разређивача;
- 5) апаратом за суву стерилизацију ерленмајера и стаклених чашица за семе, стаклених штапића и микроскопских плочица;
- 6) машином за пуњење и затварање доза (пајета, мини пајета, туба и мини туба);
- 7) машином за обележавање доза;
- 8) фрижидером запремине од 200 литара за еквилибрацију семена на +5С°;
- 9) клима боксом за чување нерастовског семена на +17С°;
- 10) биотермом за загревање подлоге за микроскопску контролу семена;
- 11) лампом за стерилизацију и УВ лампом.

4. Просторија за замрзавање семена мора бити опремљена:

- 1) расхладном витрином;
- 2) апаратом за расхлађивање семена на -110С° до предзамрзавање у течном азоту;
- 3) контејнером за чување дубоко замрзнутог семена;
- 4) контејнерима за смештај семена после замрзавања до преноса у просторије за одлагање семена;
- 5) посудама за чување течног азота.

5. Просторија за одлагање семена је просторија у којој се налази више контејнера за складиштење семена после замрзавања до потврђивања квалитета и здравствене исправности и одлагања у депо семена. У овој просторији дубоко замрзнуто семе мора бити најмање 30 дана од дана производње због могуће инкубације приплодњака.

6. Просторија за цитолошко, морфолошко, бактериолошко и миколошко испитивање семена мора бити опремљена:

- 1) фрижидером;
- 2) термостатом;
- 3) бројачем бактерија и колонија;
- 4) микроскопом са имперзијом;
- 5) бојама за бојење сперматозоида;
- 6) медицинском витрином;
- 7) одређеним бројем посуда за засађивање култура;
- 8) коморицама за бројање;
- 9) лампом за стерилизацију и УВ лампом.

7. Просторија за прање и стерилизацију мора бити опремљена:

- 1) апаратом за влажну стерилизацију вагине;
- 2) апаратом за суву стерилизацију;

- 3) апаратом за дестилацију воде;
- 4) апаратом за редестилацију воде;
- 5) прибором за прање и искување свих стаклених предмета који се користе у току обраде семена;
- 6) аутоклавом за припрему подлога за засађивање култура.

Члан 13.

За испоруку семена и довољне количине течног азота за теренске контејнере центар за репродукцију животиња мора да има најмање једну или више покретних цистерни са течним азотом и довољан број мањих контејнера за испоруку семена тако да се у једном контејнеру налази семе само једне расе, а у канистеру семе само једног приплодњака.

Члан 14.

Опрема за добијање, обраду, ускладиштење, чување и транспорт семена мора да испуњава услове у погледу хигијенске исправности, здравственог стања и оплодне способности семена.

Члан 15.

Центар за репродукцију животиња мора да располаже заштитном одећом и обућом за запослене.

V. УСЛОВИ У ПОГЛЕДУ СТРУЧНОГ КАДРА

Члан 16.

Центар за репродукцију животиња може да обавља производњу, односно промет семена за вештачко осемењавање животиња, јајних ћелија и оплођених јајних ћелија ако има у сталном радном односу запослена најмање два дипломирана ветеринара са лиценцом од којих је један специјалиста за послове репродукције животиња, а у центрима за репродукцију говеда најмање два специјалиста за послове репродукције животиња.

VI. ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Члан 17.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број: 110-00-00181/2007-09
У Београду, 16. јануара 2008. године

МИНИСТАР
др Слободан Милосављевић

